

11.12.2018

Veijo Tolonen

TILINTARKASTUSLAUTAKUNNAN PÄÄTÖS

Veijo Tolosen toiminta Eonico Oy:n tilintarkastuksissa

Asian vireilletulo

Marja-Leena Myllynen on 29.6.2018 päivätyssä yhteydenotossaan ja sen liitteissä esittänyt moitteita Eonico Oy:n (jäljempänä yhtiö) tilintarkastuksista vuosina 2009-2012 ja 2014-2017 päättyneiltä tilikausilta. Tilintarkastukset on suorittanut Veijo Tolonen loka-kuussa 2012 HTM-tilintarkastajana ja huhtikuussa 2017 HT-tilintarkastajana.

Yhteydenottajan mukaan tilintarkastaja on antanut samalla tilintarkastuskertomuksella lausuntoja useasta tilikaudesta ja yhtiön tilinpäätösasioissa on ollut lukuisia epäselvyyksiä.

Yhteydenoton pohjalta PRH:n tilintarkastusvalvonta on kiinnittänyt huomiota Veijo Tolosen oikeuteen suorittaa tilintarkastukset, tilintarkastajan työn dokumentointiin ja annettuihin tilintarkastuskertomuksiin.

Tilintarkastajan selvitys

Veijo Tolonen on antanut tilintarkastusvalvonnalle 21.9.2018 päivätyn selvityksen. Hän on kiistänyt esitetyt moitteet. Tolonen on kertonut, että vuonna 2012 hän on suorittanut tilintarkastukset yhdellä kertaa neljältä tilikaudelta, mutta on antanut niistä jokaisesta erillisen tilintarkastuskertomuksen. Samalla tavalla tilintarkastaja on toiminut myös vuonna 2017.

Eonico Oy on tilintarkastajan mukaan yhtiö, jonka enemmistöosakkeenomistajan ja toisen osakkeenomistajan edustajana toimivan henkilön henkilökohtaiset välit ovat olleet ongelmalliset. Tarkastukset Tolonen kertoo tehneensä pääosakkaan pyynnöstä. Tilintarkastaja kertoo toiminnallaan varmistaneensa, että Eonico Oy:n osakkeenomistaja Paula Turkun laatimat kirjanpito ja tilinpäätös ovat olleet oikein. Yhtiöllä ei ole ollut tilintarkastusvelvollisuutta.

Tilintarkastaja katsoo, ettei hänellä ole ollut aihetta laatia tarkastuksen kulusta mitään tarpeettomia dokumentteja, koska tarkastuksissa ei ole ilmennyt mitään oleellisia virheitä tai puutteita.

Tilintarkastajan käsityksen mukaan tarkastuskertomukset täyttävät laissa asetetut vaatimukset, vaikka niissä ei esimerkiksi luetellakaan yhtiön toimielinten tehtäviä. Kirjanpidot oli hoidettu tavanomaisesti ja tilinpäätökset tehty ajallaan ja säännösten mukaisesti, mutta tilintarkastukset olivat jääneet teettämättä. Tilintarkastaja on maininnut asiasta

11.12.2018

tarkastuskertomuksissa. Kokouspöytäkirjojen puuttumista tilintarkastaja ei ole pitänyt merkittävänä puutteena, koska yhtiössä ei ollut noina tilikausina sellaisia tapahtumia, mitkä olisivat vaatineet hallinnon päätöksiä. Kokousten pitämättä jättämiseen oli pääasiallisena syynä osakkeenomistajan ja osakkeenomistajan edustajan henkilökohtaiset suhteet.

Ratkaisu

Tilintarkastuslautakunta antaa Veijo Toloselle varoituksen.

Perustelut

1. Taustaa

Tilintarkastuslautakunta on antanut 16.1.2018 Veijo Toloselle varoituksen asiassa PRH/442/10000/2017. Päätös on lainvoimainen. Toloselle annetun varoituksen perusteena on ollut menettely erään säätiön tilintarkastuksessa. Tilintarkastuslautakunta on katsonut, että tämän säätiön tilintarkastuksessa HT Tolonen ja eräs toinen tilintarkastaja ovat tilintarkastuskertomusta antaessaan huolimattomuudesta menettelleet tilintarkastuslain ja hyvän tilintarkastustavan vastaisesti.

Tolosen hyväksyminen HT-tilintarkastajaksi on lakkautettu tilintarkastusvalvonnan päätöksellä hänen oman ilmoituksensa perusteella 28.2.2018 lukien.

2. Tapahtumista kulunut aika

Tilintarkastuslain (1141/2015) 7 luvun 3 §:n 3 momentin mukaan tilintarkastusvalvonta ei voi ottaa tutkittavaksi tilintarkastajan toimintaa, jos tapahtumista on kulunut enemmän kuin kuusi vuotta. Tilintarkastuslakia koskevan hallituksen esityksen (HE 254/2014) yksityiskohtaisten perustelujen mukaan säännös mahdollistaa sanktioinnin myös kuuden vuoden jälkeen edellyttäen, että asia on otettu tutkittavaksi ennen kuuden vuoden vanhentumisajan täyttymistä. PRH:n tilintarkastusvalvonnassa Tolosen toimintaa koskeva tutkinta-asia on tullut vireille ennen kuin kuusi vuotta oli kulunut siitä, kun hän vuonna 2012 antoi Eonico Oy:lle tilintarkastuskertomukset vuosina 2009-2012 päättyneiltä tilikausilta. Siten tilintarkastuslautakunta katsoo, että käsiteltävänä olevassa asiassa Tolosen toiminnan tutkinta ja sanktiointi on mahdollista myös näiden tilintarkastusten osalta.

3. Tilintarkastajan hyväksymisen lakkauttaminen

Tilintarkastuslakia koskevan hallituksen esityksen (HE 254/2014) yksityiskohtaisten perustelujen mukaan tilintarkastusvalvonnan tulee voida tutkia tilintarkastajan toimia siitä riippumatta, onko tilintarkastajan hyväksyminen ehditty esimerkiksi tilintarkastajan toimesta lakkauttaa ennen tutkinta-asian vireille tuloa tai seuraamuksen määräämistä. Valvontatoimia voidaan kohdistaa ja seuraamus määrätä henkilölle riippumatta siitä, onko henkilö hallinnollisen seuraamuksen määräämishetkellä tilintarkastaja vai ei. Menettely voidaan siten tutkia, vaikka tilintarkastaja on ennen käynnistettyä tutkintaa tai ennen hallinnollisen seuraamuksen määräämistä lakkauttanut hyväksymisensä. Henkilölle voidaan näissäkin tilanteissa määrätä seuraamus, joka merkitään tilintarkastajarekisteriin ja otetaan huomioon mahdollisen hyväksymisen palauttamista koskevan asian käsittelyn yhteydessä.

11.12.2018

4. Usean tilikauden tarkastaminen samalla kertaa

Veijo Tolonen on 23.10.2012 antanut Eonico Oy:n neljältä eri tilikaudelta tilintarkastuskertomukset HTM-tilintarkastajana ja 6.4.2017 niin ikään neljältä eri tilikaudelta HT-tilintarkastajana. Tilintarkastuskertomukset on annettu kultakin tilikaudelta erikseen.

Tilintarkastuslautakunta katsoo, ettei Tolosen menettely ole ollut tilintarkastuslain tai hyvän tilintarkastustavan vastaista sen vuoksi, että hän on antanut samalla kertaa useamman erillisen tilintarkastuskertomuksen ensin 23.10.2012 ja tämän jälkeen 6.4.2017.

5. Oikeus suorittaa tilintarkastus

Osakeyhtiölain (624/2006) 7 luvun 2 §:n 2 momentin (461/2007) mukaan yhtiön tilintarkastajan valitsee yhtiökokous. Eonico Oy:n yhtiöjärjestyksen 6 §:n mukaan yhtiössä on yksi varsinainen tilintarkastaja ja hänellä yksi varamies. Yhtiöjärjestyksen mukaan tilintarkastajat valitaan tehtävänsä toistaiseksi.

Yhteydenotossa on todettu, että yhtiössä ei ole pidetty yhtiökokouksia vuoden 2003 jälkeen. Kaupparekisteriin toimitettujen asiakirjojen mukaan tilintarkastuskertomuksen yhtiön tilikaudelta 1.2.2007–31.1.2008 on antanut KHT Helena Vanhala. Seuraavilta tilikausilta tilintarkastuskertomukset on antanut Veijo Tolonen HTM-tilintarkastajana. Asiassa ei ole ilmennyt, että Tolosen valitseminen yhtiön tilintarkastajaksi KHT Vanhalan jälkeen olisi tapahtunut yhtiökokouksen päätöksellä.

Tilintarkastaja on selvityksessään viitannut siihen, ettei hänen toiminnassaan olisi ollut kysymys tilintarkastuslain 1 luvun 1 §:n 1 momentin mukaisesta yhtiön lakisääteisestä tilintarkastuksesta, ja siihen, ettei yhtiöllä ole ollut tilintarkastusvelvollisuutta.

Tilintarkastuslautakunta toteaa, että Veijo Tolosen on antaessaan Eonico Oy:n tilintarkastuskertomukset täytynyt ymmärtää suorittavansa lakisääteisistä tilintarkastusta. Asiassa ei ole myöskään merkitystä sillä, onko yhtiöllä ollut tilintarkastusvelvollisuutta. Tilintarkastuslautakunta on ratkaisukäytännössään todennut, että tilintarkastajan tulee aina ennen tarkastustehtävän vastaanottamista varmistua siitä, että hänellä on oikeus suorittaa tilintarkastus.

Tilintarkastuslautakunta viittaa aiemmin tekemiinsä päätöksiin PRH/394/10000/2017, PRH/4758/10000/2016, PRH/2243/10000/2016, PRH/2210/10001/2016 ja PRH/1886/10000/2016, joissa on otettu kantaa tilintarkastajalta vaadittaviin valinnan lainmukaisuutta varmistaviin toimiin. Näissä kaikissa on tilintarkastajalle annettu seuraamuksena varoitus.

6. Tilintarkastustyön dokumentointi

Hyvään tilintarkastustapaan kuuluu tarkastustyön dokumentointivelvollisuus. Veijo Tolosen allekirjoittamissa tilintarkastuskertomuksissa on todettu, että tarkastukset on tehty hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Tolonen ei ole 5.9.2018 ja 9.10.2018 esite-

11.12.2018

tyistä kehotuksista huolimatta toimittanut tilintarkastusvalvonnalle muuta tilintarkastusdokumentaatiota kuin allekirjoittamansa Eonico Oy:n tilintarkastuskertomukset. Tolonen on selvityksissään kertonut, ettei hänellä ole ollut aihetta laatia dokumentaatiota.

Tilintarkastuslautakunta on ratkaisukäytännössään katsonut, että kun tarkastusdokumentaation puutteellisuuden vuoksi ei voida päätellä, onko tilintarkastaja noudattanut riittävää huolellisuutta sen varmistamiseksi, että tarkastuksen perustana oleva aineisto on ollut riittävä tehtävän asianmukaiseen suorittamiseen, tilintarkastaja on menetellyt tilintarkastuslain edellyttämän hyvän tilintarkastustavan vastaisesti.

Tilintarkastuslautakunta viittaa aiemmin tekemiinsä päätöksiin PRH/3217/10000/2017, PRH/1404/10001/2016 ja PRH/138/10001/2016, joissa on otettu kantaa tilintarkastajan velvollisuuteen laatia ja esittää tilintarkastusdokumentaatio.

Edellä mainituissa päätöksissä on tilintarkastajalle annettu seuraamuksena huomautus tai varoitus. Arvioitaessa edellä mainittuja päätöksiä tehdyn työn dokumentointivelvollisuuden kannalta on otettava huomioon, että päätöksissä on ollut kysymys dokumentointipuutteiden ohella myös muun muassa tilintarkastajan riippumattomuudesta ja raportoinnista.

7. Tilintarkastajan raportointi

Tilintarkastusvalvonnalle toimitetun selvityksen perusteella yhtiössä ei ole pidetty yhtiökokouksia vuoden 2003 jälkeen. Tilintarkastaja on myös itse tuonut esille kokouspöytäkirjojen puuttumisen. Tästä huolimatta tilintarkastuskertomuksissa on todettu, että tilintarkastajan suorittamat hallinnon tarkastukset on tehty siten, että on selvitetty hallituksen jäsenten ja toimitusjohtajan toiminnan lainmukaisuutta osakeyhtiölain perusteella ja että tarkastus on tehty riittävän varmuuden saamiseksi siitä, että hallintoa on hoidettu lain ja yhtiökokousten päätösten mukaisesti. Lausunnoissa ei ole varaumia eikä tilintarkastaja ole esittänyt huomautuksia tilintarkastuskertomuksissa.

Tilintarkastuskertomuksissa on todettu, että tilintarkastaja on tarkastanut Eonico Oy:n tilinpäätökset. Asiassa saatu selvitys ei osoita, että tilintarkastaja olisi varmentunut siitä, että tilinpäätökset olisi vahvistettu yhtiökokouksissa. Näin ollen tilintarkastaja ei ole voinut hankkia tilintarkastusevidenssiä muun muassa avaavan taseen oikeellisuudesta.

8. Yhteenveto

Tilintarkastuslautakunta katsoo, että Veijo Tolonen on edellä kohdissa 5, 6 ja 7 kerrotuin tavoin menetellyt kumotun tilintarkastuslain (459/2007) 22 §:n ja voimassa olevan tilintarkastuslain 4 luvun 3 §:n edellyttämän hyvän tilintarkastustavan vastaisesti.

9. Siirtymäsäännösten soveltaminen

Tilintarkastuslain (1141/2015) 12 luvun 2 §:n 15 kohdan mukaan valvottavan toiminnan sijoituessa aikaan ennen tilintarkastuslain (1141/2015) voimaantuloa, 10 luvun 1 §:n 1

11.12.2018

momentin 1 kohdan edellytystä varoituksen ja huomautuksen antamiseen arvioidaan kumotun lain ja sen perusteella annettujen säännösten mukaan.

Nyt käsiteltävässä tapauksessa tilintarkastajan toiminta ajoittuu osittain vuoteen 2012, jolloin sovellettavana oli tilintarkastuslaki (459/2007). Kumotun tilintarkastuslain 20 §:n ammattieettisiä periaatteita koskevan säännöksen mukaan tilintarkastajan oli suoritettava tilintarkastuslaissa tarkoitetut tehtävät ammattitaitoisesti, rehellisesti, objektiivisesti ja huolellisesti yleinen etu huomioon ottaen. Kumotun tilintarkastuslain 22 §:n mukaan tilintarkastajan oli noudatettava hyvää tilintarkastustapaa.

Kumotun tilintarkastuslain 49 §:n mukaan tilintarkastajalle tuli antaa varoitus, jos tämä oli 1) huolimattomasti tai varomattomuudesta menetellyt tilintarkastuslain tai sen nojalla annettujen säännösten vastaisesti; 2) rikkonut velvollisuuksiaan tilintarkastajana; tai 3) perusteettomasti menetellyt tavalla, joka on muutoin omiaan alentamaan tilintarkastajien ammatillista luotettavuutta tai arvoa. Jos tilintarkastajan moitittavaan menettelyyn liittyi lieventäviä seikkoja, tilintarkastajalle tuli antaa huomautus.

Edellä mainitut säännökset vastaavat sisällöltään nyt sovellettavia tilintarkastuslain (1141/2015) 4 luvun 1 §:n vaatimusta ammattieettisten sääntöjen noudattamisesta, 4 luvun 3 §:n vaatimusta hyvän tilintarkastustavan noudattamisesta sekä 10 luvun 1 §:n edellytyksiä varoituksen ja huomautuksen antamisesta. Tolosen toiminta on moitittavaa sekä toiminnan hetkellä että nyt voimassa olevien säännösten perusteella arvioituna.

10. Seuraamuksen määräämisessä huomioon otettavat seikat

Tilintarkastuslain 10 luvun 7 §:n mukaan seuraamuksesta päätettäessä on otettava huomioon kaikki säännöksessä mainitut asiaankuuluvat seikat.

Eonico Oy on pieni yhtiö ja tällä perusteella Tolosen menettelyä voidaan pitää taloudellisesti vähämerkityksellisenä. Seuraamusta harkittaessa on kuitenkin otettava huomioon tilintarkastuslautakunnan Toloselle aikaisemmin antama varoitus sekä se, että hänen toimintansa Eonico Oy:n tilintarkastuksessa ei ole ollut pelkästään huolimattonta, vaan myös välinpitämätöntä tilintarkastajan velvollisuuksien noudattamisessa.

Tilintarkastuslautakunta katsoo, että Tolosen menettelyä kokonaisuutena arvioitaessa siinä ei ole ilmennyt varoitusta lievempää seuraamusta puoltavia seikkoja.

Sovelletut säännökset

Tilintarkastuslaki (1141/2015) 1 luku 1 §, 3 luku 5 §, 4 luku 1 ja 3 §, 7 luku 3 ja 5 §, 10 luku 1 ja 7 §
Tilintarkastuslaki (459/2007) 1, 15, 20, 22 ja 49 §

Valitusosoitus

Veijo Tolosella on oikeus valittaa tästä päätöksestä Helsingin hallinto-oikeuteen.

Asian ratkaisseet tilintarkastuslautakunnan jäsenet

Manne Airaksinen (puheenjohtaja), Mika Ilveskero (varapuheenjohtaja), Teija Laitinen (tarkastava jäsen), Antti Fredriksson, Jussi Heiskanen, Mervi Niskanen, Riitta Palomäki

PATENTTI- JA REKISTERIHALLITUS
PATENT- OCH REGISTERSTYRELSEN

PÄÄTÖS
Tilintarkastuslautakunta

6 (6)

Diaarinumero
PRH/1650/10000/2018

11.12.2018

PATENTTI- JA REKISTERIHALLITUS
Tilintarkastuslautakunta

Manne Airaksinen
Puheenjohtaja

Pekka Virtamo
Esittelijä
Tilintarkastusvalvonta

Liite

Valitusosoitus

Tiedoksi

Marja-Leena Myllynen

VALITUSOSOITUS

Tilintarkastuslain (1141/2015) 11 luvun 1 §:n 3 momentin mukaan tilintarkastuslautakunnan päätökseen saa hakea muutosta valittamalla Helsingin hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.

Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Valitusaikaa laskettaessa tiedoksisaantipäivää ei oteta lukuun. Tavallisena tiedoksiantona hallintolain (434/2003) 59 §:n mukaan postitse kirjeellä toimitettaessa vastaanottajan katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisestä, jollei muuta näytetä. Jos päätös on annettu todisteellisenä tiedoksiantona hallintolain 60 §:n mukaan, saantitodistus osoittaa tiedoksisaannin ajankohdan. Jos päätös on annettu tiedoksi sähköpostitse tavallisena sähköisenä tiedoksiantona, katsotaan päätös annetun tiedoksi kolmantena päivänä viestin lähettämisestä, ellei muuta näytetä (laki sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa 13/2003, 19 §).

Valitus hallinto-oikeuteen on tehtävä kirjallisesti. Valittaja voi laatia valituskirjelmänsä itse tai käyttää sen laatimisessa avustajaa. Valittaja voi myös valtuuttaa asiamiehen tekemään valituksen puolestaan. Asiamiehen, jollei hän ole asianajaja tai julkinen oikeusavustaja, on liitettävä valitukseen valittajan antama valtakirja.

Valituskirjelmä

Valituskirjelmässä on ilmoitettava, mihin päätökseen haetaan muutosta. Valituksessa on ilmoitettava, miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi.

Valituskirjelmässä tulee esittää perusteet, joilla muutosta vaaditaan.

Valituskirjelmässä on ilmoitettava valittajan nimi ja kotikunta sekä yhteystiedot eli postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa. Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, valituskirjelmässä on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta.

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelmä. Allekirjoituksella tarkoitetaan omakätistä nimen kirjoittamista.

Liitteet

Valitukseen tulee liittää seuraavat asiakirjat:

1. Päätös, johon haetaan muutosta valitusosoituksineen, alkuperäisenä tai jäljennöksenä
2. Todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi, esimerkiksi kopio saantitodituksesta tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
3. Asiakirjat, joihin valittaja vetoaa, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle
4. Asiamiehen valtakirja, ellei hän ole asianajaja tai yleinen oikeusavustaja.

Valituksen määräaika ja toimittaminen

Valituskirjelmä liitteineen tulee toimittaa Helsingin hallinto-oikeudelle ennen valitusajan päättymistä.

Valittaja tai hänen edustajansa voi tuoda valituskirjelmän hallinto-oikeuden kirjaamoon tai lähettää sen postitse. Oikeudenkäyntiasiakirjoja voidaan toimittaa tuomioistuimelle myös telekopiona tai sähköpostina.

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa:
<https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>.

Helsingin hallinto-oikeuden yhteystiedot:

Radanrakentajantie 5, 00520 HELSINKI

Sähköposti [helsinki.hao\(at\)oikeus.fi](mailto:helsinki.hao(at)oikeus.fi)

Sähköpostia lähetettäessä (at)-merkintä korvataan @-merkillä.

Vaihde 029 564 2000, Faksi 029 564 2079